

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/113/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6716203176
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6716203176.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a sudcov Mgr. Martina Štubniaka a Mgr. Janky Benkovičovej, v spore žalobcu H.. B. O., narodeného XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom J. XX, XXX XX G., právne zastúpeného JUDr. Dušanom Antolom, advokátom, so sídlom Krivá 23, 040 01 Košice - mestská časť Staré mesto, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o náhradu škody pri výkone verejnej moci v súvislosti s nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom, o odvolaniach žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 12C/63/2016-596 z 20. novembra 2018, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Zvolen č. k. 12C/63/2016-646 z 12. februára 2019 a proti dopĺňaciemu rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 12C/63/2016-649 z 12. februára 2019 a proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 12C/63/2016-602 zo 17. decembra 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu v spojení s dopĺňacím rozsudkom a opravným uznesením z r u š u j e a vec vracia okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

II. Uznesenie okresného súdu z r u š u j e a vec vracia okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Zvolen (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) rozsudkom č. k. 12C/63/2016-596 zo dňa 20. 11. 2018 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 146.715,04 Eur do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia, priznal žalovanej právo na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 92,82 %, uložil žalobcovi povinnosť nahradiť znalkyni Ing. Z. O. trovy znalečného 92,82 % a napokon uložil povinnosť žalobcovi nahradiť pôvodnému žalovanému Slovenskej republike - Ministerstvu spravodlivosti SR trovy v rozsahu 100 %.

2. Následne okresný súd uznesením č. k. 12C/63/2016-602 zo dňa 17. 12. 2018 uložil žalobcovi povinnosť nahradiť tlmočníčke H.. S. S. trovy tlmočného v rozsahu 92,82 %.

3. Dopĺňacím rozsudkom č. k. 12C/63/2016-649 zo dňa 12. 02. 2019 okresný súd doplnil výrok svojho rozsudku zo dňa 20. 11. 2018 o výrok, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi čiastku 30.000,- Eur do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia a súčasne o výrok, ktorým zamietol žalobu v časti istiny 2.853.314,53 Eur, v časti istiny 970.000,- Eur, v časti sťaženia spoločenského uplatnenia 41.860,- Eur a v časti zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 20.930,- Eur.

4. Napokon okresný súd opravným uznesením č. k. 12C/63/2016-646 zo dňa 12. 02. 2019 opravil výrok rozsudku č. k. 12C/63/2016-596 zo dňa 20. 11. 2018 tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi čiastku 146.685,47 Eur do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, ďalej že priznáva žalovanej právo na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %, že žalobca je povinný nahradiť znalkyni Ing. Z. O. trovy

znalečného v rozsahu 100 % a tiež že „žalobca je povinný nahradiť pôvodnému žalovanému Slovenskej republiky - Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky 100 %“. Týmto opravným uznesením tiež opravil uznesenie č. k. 12C/63/2016 - 602 zo dňa 17. 12. 2018 tak, že jeho výrok správne znie, že žalobca je povinný nahradiť tmočníčke Ing. S. S. trovy tmočného v rozsahu 100 %.

5. V rozsudku zo dňa 20. 11. 2018 okresný súd uviedol, že podanou žalobou si žalobca uplatnil voči pôvodnej žalovanej označenej ako Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky majetkovú škodu vo výške 3.000.000,- Eur za ušlý zisk po zrušení obchodnej spoločnosti GOMettrade s.r.o., so sídlom ČSA 963/102, Sliač, IČO: 36 701 611, za bezdôvodné trestné stíhanie v trvaní 2127 dní, čo v podnikateľských aktivitách malo za následok finančné straty a majetkovú ujmu veľmi vysokých hodnôt. Následne si žalobca žalobou vedenou pod sp. zn. 12C/209/2015 uplatnil voči Slovenskej republike konajúcej Ministerstvom spravodlivosti SR nemajetkovú ujmu 1.000,- Eur za bezdôvodné trestné stíhanie v trvaní 2127 dní, z čoho väzba činila 104 dní. Ďalej okresný súd uviedol, že uznesením zo dňa 09. 08. 2017 pripustil zmenu petitu žaloby spočívajúcu v jej rozšírení o zaplatenie sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 41.860,-Eur s úrokom z omeškania 8,5% ročne od 07. 08. 2014 do zaplatenia a o zaplatenie náhrady za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 20.930,- Eur. Konštatoval tiež, že uznesením zo dňa 24. 08. 2016 spojil na spoločné konanie veci vedené pod sp. zn. 12C/209/2015 a pod sp. zn. 12C/63/2016, ktoré následne viedol pod sp. zn. 12C/63/2016 a z rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/1548/2014-145 zo dňa 28. 01. 2016 zistil, že v tejto veci „správne má byť ako žalovaný Slovenská republika, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky“, ktorej následne uložil písomne sa vyjadriť.

6. V ďalšom uviedol, že oboznámil návrh na vzatie do väzby sp. zn. 0Tp/485/2008, uznesenie č. k. 0Tp/485/2008-10 zo dňa 08. 11. 2008, ktorým bol žalobca z dôvodov podľa § 71 ods. 1, písm. a), b) a c) Trestného poriadku vzatý do väzby, ktorá začala dňom 06. 11. 2008 o 10.00 hod., ďalej uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 3Tpo/106/2008-26 zo dňa 26. 11. 2008, ktorým bola zamietnutá sťažnosť obvineného voči uzneseniu o vzatí do väzby, tiež uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 3Tpo/12/2009-105 zo dňa 18. 02. 2009, ktorým krajský súd zrušil uznesenie sudcu pre prípravné konanie sp. zn. 0Tp/485/2008 v celom rozsahu a prepustil obvineného O. na slobodu a jeho väzbu nahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka a uložil mu povinnosť oznámiť policajtom, prokurátorovi alebo súdu, ktorý vedie konanie každú zmenu miesta bydliska, tiež mu uložil obmedzenia a povinnosti spočívajúce v zákaze vycestovania do zahraničia, povinnosť sa dostaviť 1x za dva týždne pred probačného a mediačného úradníka a zákaz styku, vrátane telefonického, s poškodenou S. Budošovou. Okresný súd tiež oboznámil rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 2T/59/2009-1485 zo dňa 28. 09. 2011, ktorým bol obžalovaný H.. B. O. oslobodený spod obžaloby Okresnej prokuratúry Zvolen za 4 žalované skutky a ktorým bol menovaný uznaným za vinného za ďalší jeden skutok, ohľadne ktorého mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní troch rokov, ktorý bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu 5 rokov s probačným dohľadom a tiež mu bola uložená povinnosť podrobiť sa v skúšobnej dobe účasti na psychologickom poradenstve a poškodená S. Budošová bola odkázaná so svojím nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 5To/253/2011-1517 zo dňa 13. 11. 2012 bol zrušený výrok, ktorým bol menovaný uznaný za vinného, bol zrušený výrok o treste a obžalovaný H.. B. O. bol oslobodený spod obžaloby pre skutok obžalobou klasifikovaný ako zločin znásilnenia, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol stíhaný. Odvolanie poškodenej Q.. S. Budošovej bolo zamietnuté, rovnako ako aj odvolanie okresného prokurátora.

7. Okresný súd ďalej oboznámil zo spisu sp. zn. 13C/208/2015 právoplatné uznesenie zo dňa 12. 11. 2015, ktorým bolo konanie zastavené pre prekážku litispendencie a krajským súdom bolo uznesenie potvrdené, zo spisu sp. zn. 10C/210/2015 oboznámil uznesenie zo dňa 23. 11. 2015, ktorým okresný súd rozhodol, že veci vedené pod sp. zn. 10C/210/2015, 12C/209/2015, 13C/208/2015 na spoločné konanie nespája a konanie bolo zastavené pre prekážku litispendencie. Okresný súd poukázal, že na č. I. 316 spisu sa nachádza znalecký posudok PhDr. Evy Kitkovej a uviedol ňou zistené skutočnosti ohľadne osobnosti žalobcu a tiež poukázal okresný súd na znalecký posudok č. 4/2008 zo dňa 04. 07. 2018 Ing. Heleny Bullovej, znalkyne z odboru ekonómia a manažment, odvetvie účtovníctvo a daňovníctvo, podľa ktorého bol vyhodnotený hospodársky ušlý zisk spoločnosti GOMettrade s.r.o. za rok 2009 v sume 2.218.666,- Eur, za rok 2010 v sume 2.118.640,- Eur, za rok 2011 v sume 2.210.869,- Eur a za rok 2012 v sume 1.396.499,- Eur, čo spolu za uvedené roky predstavuje čiastku 7.944.674,- Eur. Okresný súd potom konštatoval, že žalobca zotrval na žalobe čo sa týka ušlého zisku v sume 3.000.000,-

Eur, preto súd nemohol ísť nad petit žaloby a ušlý zisk mu priznával z uplatnenej sumy a nemohol na základe vyjadrenia označenej žalovanej Slovenskej republiky zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti SR konanie zastaviť, pretože bol názoru, že „žalobca je správne označený, to, že píše, že koná v mene zrušenej spoločnosti nemá vplyv na to, že v súčasnosti je on fyzickou osobou, ktorá môže žalovaného žalovať.“. Zopakoval, že zistil z rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/1548/2014-145 zo dňa 28.01.2016, že „správne má byť ako žalovaný Slovenská republika v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Štúrova 2, Bratislava.“.

8. V ďalšej časti odôvodnenia rozsudku okresný súd citoval ust. § 1, § 4 ods. 1 písm. m), § 15 ods. 2 a § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) a svoje závery zhrnul nasledovne:

„10. Súd zistil, že žalobca si nárok na predbežné prerokovanie náhrady škody vo všetkých veciach uplatnil na Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky ako nepríslušnom orgáne. Tento orgán mu sťažnosť ako nedôvodnú odmietol. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky malo žiadosť na predbežené prerokovanie nároku postúpiť na Slovenskú republiku zastúpenú Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky v súlade s § 15 ods. 2 Zákona 514/2003, preto súd má za to, že žalobca si správne uplatnil svoj nárok na náhradu škody za majetkovú aj nemajetkovú ujmu. Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona má žalobca nárok na ušlý zisk. Žalobca má nárok na ušlý zisk za neoprávnenú väzbu 104 dní, nie za celé trestné stíhanie 2127 dní. Keďže sa celé trestné stíhanie 2127 dní je uplatnená majetková ujma 3.000.000,- Eur, pomerná časť za 104 dní, v ktorej súd žalobcovi nárok priznáva je 146.685,47 Eur. V tejto časti súd žalobe žalobcu vyhovel, vo zvyšnej časti zamietol. Čo sa týka nároku za nemajetkovú ujmu, podľa § 17 ods. 4 Zákona 514/2003 Z.z. nesmie byť vyššia ako náhrada poskytovaná osobám poškodeným násilnou trestnou činnosťou, podľa § 6 Zákona 215/2006 Z.z. nesmie presahovať 50 násobok minimálnej mzdy. Suma, ktorú je možné priznať pri trestných činoch s následkom smrti je 62.370,- Eur. Súd mal za to, že za trestné stíhanie 2127 dní nakoľko nešlo o trestné činy s následkom smrti je primeraná suma 30.000,- Eur, v tejto časti súd žalobe vyhovel, vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol. K spojenému petitu na sťaženie spoločenského uplatnenia s príslušenstvom a zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia súd konštatuje, že sťaženie spoločenského uplatnenia je upravené v § 444 Občianskeho zákonníka a § 11 Nariadenia vlády 87/1995 Z.z., táto bola zrušená, avšak v danej veci súd postupuje podľa Zákona číslo 514/2003 Z.z., ktorý je lex specialis voči Občianskemu zákonníku a tým pádom posudzuje vec podľa tohto zákona. Tento zákon neobsahuje úpravu sťaženie spoločenského uplatnenia, preto žalobu v tejto časti v celom rozsahu zamietol.

11. Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 5Cdo/195/2003, podľa ktorého pre rozhodnutie vo veci samej je podstatné nielen vyčíslieť ušlý zisk, ale aj preukázať ušlý zisk. Žalobca ušlý zisk preukázal znaleckým posudkom Ing. Heleny Bullovej.

12. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

13. Súd skúmal pomer úspechu a neúspechu. Úspech žalobcu bol 3,59 %, neúspech 96,41 %, pomer úspechu a neúspechu predstavuje 92,82 %. Súd priznal žalovanému právo na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 92,82 %.

14. Z dôvodu, že žalobca označil ako pôvodného žalovaného Slovenskú republiku za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, tento sa zúčastnil na dvoch pojednávaní, vznikli mu trovy, žalobca je voči nemu neúspešný, žalobca je povinný nahradiť trovy tomuto pôvodnému žalovanému v rozsahu 100 %.

15. Žalobca zložil na znalecké dokazovanie preddavok vo výške 400,- Eur. Znalkyňa Ing. Helena Bullová si vyčíslila trovy znalečného 1.772,86 Eur. Vzhľadom na to, že tieto trovy neboli v celom rozsahu pokryté preddavkom na trovy znaleckého dokazovania je žalobca povinný uhradiť jej zvyšnú časť vo výške znalečného 92,82 %. Konkrétnu sumu znalečného, ktoré je žalobca povinný nahradiť znalkyni vyčíslil po právoplatnosti rozhodnutia osobitným uznesením vyšší súdny úradník.“

9. Ďalej okresný súd odvolaním napadnutým uznesením č. k. 12C/63/2016-602 zo dňa 17. 12. 2018 uložil žalobcovi povinnosť nahradiť tľmočníčke Ing. Kvetoslave Kaňuščákovej trovy tľmočného v rozsahu 92,82

% a tento svoje záver odôvodnil tým, že z preddavku zloženého žalobcom bola menovanej tlmočníčke vyplatená suma 100,- Eur a s odkazom na ust. § 255 ods. 1 CSP len uviedol, že vyúčtovanie tlmočného bolo vo výške 269,84 Eur a žalobca je preto povinný nahradiť tlmočníčke 92,82 %.

10. Napadnutý rozsudok následne okresný súd najskôr opravil opravným uznesením č. k. 12C/63/2016-646 zo dňa 12. 02. 2019 spôsobom ako to už odvolací súd popísal v 4. odseku odôvodnenia tohto zrušujúceho uznesenia. Okresný súd tento svoj postup odôvodnil tým, že vo výroku rozsudku zo dňa 20. 11 2018 uviedol nesprávnu sumu, ktorá nezodpovedá sume v odôvodnení a správna suma má byť 146.685,47 Eur. Na túto sumu výrok rozhodnutia opravil, lebo sa jednalo o písársku a počítačiacu chybu a uviedol, že opravil aj iné zrejme nesprávnosti týkajúce sa trov konania, lebo pomer úspechu a neúspechu vychádza na 91,03 %, avšak sa približuje k 100 % a preto mal správne rozhodnúť, že priznáva žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a tak isto trovy znalečného 100 %, ktoré opravil vo vzťahu k uzneseniu zo dňa 17. 12. 2018.

11. Napokon okresný súd napadnutý rozsudok doplnil dopĺňacím rozsudkom č. k. 12C/63/2016-649 zo dňa 12. 02. 2019 o výrok, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi čiastku 30.000,- Eur do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia a tiež doplnil napadnutý rozsudok o zamietajúci výrok. Uviedol v odôvodnení, že rozsudkom zo dňa 20. 11. 2018 rozhodol o zaplatení žalobcovi (po oprave) sumy 146.685,47 Eur, v ktorého odôvodnení poukázal, že priznáva žalobcovi aj sumu 30.000,- Eur, ale výrok napadnutého rozsudku zo dňa 20. 11. 2018 toto neobsahuje, čo teda odstránil dopĺňacím rozsudkom, ktorým zároveň doplnil výrok napadnutého rozsudku aj o časť týkajúcu sa zamietnutia zvyšku žaloby.

12. Proti rozsudku okresného súdu zo dňa 20. 11. 2018 aj proti uzneseniu zo dňa 17. 12. 2018 podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie žiadajúc zmeniť napadnutý rozsudok tak, že jeho žalobe bude vyhovieť v celom rozsahu, bude mu priznaná náhrada trov konania v rozsahu 100 % a uznesenie zo dňa 17. 12. 2018 bude zmenené tak, že k náhrade trov tlmočného bude zaviazaná žalovaná v rozsahu 92,82 %.

13. Žalobca v odvolaní vytýkal okresnému súdu, že mu priznal nárok v rozsahu len 146.685,47 Eur s ohraničením na dobu neoprávnenej väzby v trvaní 104 dní a nie za celé trestné stíhanie v rozsahu 2127 dní, resp. za omnoho dlhšie časové obdobie. Znalecké dokazovanie totiž preukázalo, že suma, o ktorú prišiel predstavovala čiastku 7.944.674,- Eur a preto suma 3.000.000,- Eur nie je limitovaná ako suma maximálna, lebo jej konečná výška mohla byť preukázaná iba znaleckým posudkom ako suma konečná. Okresný súd sa nezaoberal posúdením otázky príčinnej súvislosti a z tohto hľadiska mal zohľadniť, že nielen väzba znamenala nezvratiteľný zásah do jeho majetkových a osobnostných práv, ale bola to celková doba trestného stíhania a preto ak si uplatnil náhradu škody, túto nebolo možné ohraničovať počtom dní 104 alebo 2127, či dlhším časovým obdobím, lebo sa má poskytnúť náhrada škody, ktorá vznikla vo výlučnej príčinnej súvislosti s nezákonným trestným stíhaním a nezákonnou väzbou. Doplnil, že aj po prepustení z väzby bol povinný každých 14 dní sa hlásiť u probačného úradníka, nemohol vycestovať do zahraničia a mal zákaz kontaktovať poškodenú, pričom tieto obmedzenia sa pokúšal viackrát zrušiť ale neúspešne a zanikli až oslobodzujúcim rozsudkom krajského súdu v roku 2013.

14. Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy v sume 1.000.000,- Eur, nebolo podľa neho sporné v konaní, že došlo k bezdôvodnému trestnému stíhaniu počas 2127 dní, čo u neho spolu s bezdôvodnou väzbou v podnikateľských aktivitách malo za následok finančné straty a majetkovú ujmu veľmi vysokých hodnôt. Poukázal potom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv a na názor bývalej ústavnej sudkyne Ústavného súdu ČR Elišky Wagnerovej, tiež na rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky i Európskeho súdu pre ľudské práva dodávajúc, že mal dieťa, ktoré v danom čase žilo s matkou v Trnave a zákaz stýkať sa s dieťaťom vnímal ako psychické týranie, zle to znášal a poznačilo ho to na celý ostatok života. Sám vychovával dieťa od veku 2 a pol roka do 5 rokov, lebo matka ho de facto opustila. Tiež vo všeobecnosti poukázal na podmienky priznávania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy majúcej za to, že v jeho prípade nedovolený zásah do osobnej integrity ako neoddeliteľnej súčasti celkovej fyzickej a psychicko-morálnej integrity znamenal zásah objektívne spôsobilý privodiť mu ujmu vo všetkých sférach. Preto neexistujú podľa neho ani pochybnosti o tom, že zásah bezprostredne súvisel s porušením chráneného základného práva, čo tiež znamená, že je daná existencia príčinnej súvislosti.

15. Vo vzťahu k nepriznaniu sťaženia spoločenského uplatnenia žalobca argumentoval tým, že postupoval presne podľa § 6 ods. 1 zákona 437/2004 Z. z. o náhrade za sťaženie spoločenského

uplatnenia, predložil žalovanej riadny znalecký posudok vyhotovený v súlade s § 7 a 8 tohto zákona, žalovaná do 3 mesiacov od uplatnenia nárokov s ním dohodu neuzavrela ani mu neposkytla plnenie a preto v súlade s § 6 ods. 3 uvedeného zákona mu vzniklo právo uplatniť nárok na súde. Podanie žaloby mu umožňovalo spomínané zákonné ustanovenie a pokiaľ ide o výšku žalobou uplatneného nároku, túto si uplatnil podľa ustanovení zákona č. 437/2004 Z. z. na podklade znaleckého posudku ako zákonného podkladu pre určenie výška náhrady v zmysle § 4 ods. 2 a § 5 ods. 1 a 2 zákona č. 437/2004 Z. z., teda žaloba bola plne legitímnym prostriedkom domáhania sa predmetnej náhrady.

16. Napokon vo vzťahu k povinnosti náhrady znalečného znalkyni Ing. Helene Bullovej v rozsahu 92,82 % namietal, že túto povinnosť musí v celom rozsahu znášať žalovaná, ktorá mu spôsobila okrem osobnostných zásahov aj ujmu majetkovú a ujmu na zdraví a takisto nesúhlasil s náhradou trov konania vo vzťahu k Slovenskej republike, za ktorú konalo Ministerstvo spravodlivosti, lebo v celom konaní vystupuje iba jedna žalovaná a tou je Slovenská republika - štát.

17. V zákonnej lehote podala odvolanie proti rozsudku aj žalovaná konajúc Generálnou prokuratúrou SR, ktorá v odvolaní žiadala rozsudok zrušiť a konanie zastaviť alebo vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18. Namietala, že okresný súd mal konať so žalovanou Slovenskou republikou v zastúpení Ministerstvom spravodlivosti SR, ktorému bola doručená žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a ktoré aj vyrozumelo žalobcu, že žiadosť bola predbežne prerokovaná a nebolo jej vyhovené. Hoci na podklade rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/1548/2014-145 zo dňa 28. 01. 2016 okresný súd zistil, že správne má za žalovanú Slovenskú republiku konať Generálna prokuratúra SR, ide o nepoužiteľné rozhodnutie v tejto veci, pretože v označenom rozhodnutí krajský súd rozhodoval prípad, v ktorom prokurátor zamietol sťažnosť obvineného proti vzneseniu obvinenia a v tejto veci a ani v napadnutom rozsudku nie je zmienka o tom, že by žalobca namietal nezákonnosť konkrétneho rozhodnutia zo strany dozorujúceho prokurátora. Odkazujúc na ust. § 15 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z. z. žalovaná zhrnula, že Ministerstvo spravodlivosti SR nespochybnilo vo svojom oznámení o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody zo dňa 05. 11. 2014 svoju príslušnosť na konanie a prerokovalo ju s negatívnym záverom pre žalobcu. Napriek tejto skutočnosti žalobca podal niekoľko žalôb, kde na strane žalovanej vždy uvádzal ako orgán konajúci za Slovenskú republiku Ministerstvo spravodlivosti SR a neodstránil nezrozumiteľnosť žalobných návrhov a to predovšetkým žaloby v konaní sp. zn. 12C/63/2016, kde bolo v prvom rade potrebné vyriešiť kto je žalobcom, pretože žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podala spoločnosť GOMettrade, s.r.o. a žalobu podal Ing. Vítázoslav Budoš v mene zrušenej menovanej obchodnej spoločnosti, z čoho je podľa žalovanej zrejme, že subjekt, ktorý podal žiadosť o predbežné prerokovanie nie je totožný so žalobcom.

19. Žalovaná ďalej vytýkala, že žalobca vo svojich žalobách uvádza, že žiada náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., avšak nešpecifikoval v akej súvislosti, či s nezákonným rozhodnutím alebo v súvislosti s nesprávnym úradným postupom a toto nešpecifikoval v rámci celého konania ani v napadnutom rozsudku konajúci súd. Poukázala na § 3 ods. 1 citovaného zákona a zdôraznila, že konajúci súd je povinný na základe opisu rozhodujúcich skutočností posúdiť, či si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody spôsobený nezákonným rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, lebo ak tak neurobí, môže sa dopustiť nesprávneho právneho posúdenia veci majúceho za následok nezákonnosť rozhodnutia.

20. Vo vzťahu k prisúdenému nároku na ušlý zisk žalovaná argumentovala tým, že suma uvádzaná v odôvodnení rozsudku je iná ako v jeho výrokovej časti. Znalecký posudok H.. Z. O. vychádza z neoverených faktúr predložených žalobcom, pričom účastníkom obchodných vzťahov nebol žalobca ale spoločnosť GOMettrade, s.r.o., so sídlom na Sliači. Súd tiež nevyhovel námietke, aby sa porovnali hospodárske výsledky spoločnosti pred väzbou žalobcu s časom uvádzaným v znaleckom posudku a za danej situácie teda nemôže existovať žiadna príčinná súvislosť, pretože takto vyčíslený ušlý zisk je len fiktívny. Pokiaľ okresný súd použil len dobu, ktorú žalobca strávil vo väzbe, o tejto nerozhodol dozorujúci prokurátor ale sudca pre prípravné konanie, ktorý vzal žalobcu ako obvineného do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), b), c) Trestného poriadku a z uznesenia vyplýva, že žalobca si túto väzbu v podstate zapríčinil sám, pretože sa nedostavoval na úkony, na ktoré bol predvolaný vyšetrovateľom, ovplyvňoval svedkov a pokračoval v páchaní protispoločenskej činnosti. V tejto fáze trestného konania dozorujúci prokurátor nevydal žiadne rozhodnutie, len predložil návrh na vzatie obvineného do väzby,

ktorý schválil svojím rozhodnutím sudca pre prípravné konanie a teda aj v tomto je napadnutý rozsudok zmätočný, pretože nie je zjavné, podľa akého ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. okresný súd postupoval.

21. V tomto istom bode odôvodnenia okresný súd uvádza, že vyhovel čiastočne žalobe žalobcu aj priznaním sumy 30.000,- Eur ako nemajetkovej ujmy podľa § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. za použitia § 6 zákona č. 215/2006 Z. z., ale táto suma sa vo výroku rozsudku vôbec nenachádza, pričom uznesením o zmene petitu rozhodoval okresný súd len o majetkovej ujme a nie o ujme nemajetkovej. Aj v tomto je rozsudok zmätočný.

22. Nakoniec žalovaná namietala, že okresný súd jej rozsudkom priznal právo na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 92,82 % aj napriek tomu, že si žiadne trovy konania neuplatnila.

23. K odvolaniu žalovanej žalobca vo svojom vyjadrení uviedol, že žalovaná nedôvodne spochybňuje otázku, kto je žalobcom v tejto veci, lebo je jasné, že je ním H.. O., ktorý súčasne vystupuje za spoločnosť GOMettrade, s.r.o., pretože má legitímny právny záujem na výsledku konania ako majiteľ a konateľ (štatutárny orgán) tejto neskôr zaniknutej spoločnosti. Vstúpil do konania nie ako intervenient ale ako hlavný žalobca a táto otázka bola súdom prvej inštancie správne a dostatočne posúdená.

24. Ďalej žalobca argumentoval, že rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti, t. j. zákonnosti začatia a vedenia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Označil rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/183/2009 a ďalšie súdne rozhodnutia týkajúce sa náhrady škody spôsobenej začatím trestného stíhania. Odmietol tvrdenia, že by si väzbu zapríčinil sám a zopakoval, že otázka príčinnej súvislosti medzi rozhodnutím o väzbe a vzniknutou škodou nemôže byť sporná, lebo v dôsledku jeho vzatia do väzby došlo k narušeniu všetkých obchodných aktivít a následkom toho bol vznik uplatnenej a čiastočne vyčíslenej škody. Vo vzťahu k sťaženiu spoločenského uplatnenia tvrdil, že pred vzatím do väzby bol zdravý a nezákonná väzba a nezákonné trestné stíhanie ovplyvnili nepriaznivo jeho zdravotný stav, ktorý je tak nespochybniteľne v príčinnej súvislosti s väzbou. Žalobca v odvolaní spomenul aj nesprávny úradný postup (neuveďúc čo konkrétne má tým na mysli, pozn. odvolacieho súdu) a tiež odkázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/194/2010 (zrejme ako argumentáciu k tomu, že v tomto spore má za žalovanú konať Generálna prokuratúra SR).

25. Žalovaná ohľadne odvolania žalobcu zopakovala stanovisko, že žalobca počas celého konania neoznačil rozhodnutie, ktoré by bolo nezákonné a ktoré by zakladalo jeho nárok na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., pričom jediné rozhodnutie, ktoré uviedol okresný súd ako nezákonné je rozhodnutie Okresného súdu Zvolen č. k. 0Tp/485/2008-10 zo dňa 08. 11. 2008, ktorým bol žalobca ako obvinený zobratý do väzby. Takisto opakovala žalovaná, že žalobcom je H.. B. O., avšak škoda, ktorú preukazoval mala byť spôsobená spoločnosti GOMettrade, s.r.o. a spochybňovala to, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, kedy podľa žalovanej k takémuto záveru dospel Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 4MCdo/15/2009 extenzívnym výkladom, ktorý je podľa nej nesprávny a nemá podklad v zákone. Žiadnym výkladom (a už vôbec nie extenzívnym) nemožno reštriktívne formulovaný zákon vykladať v prospech žalobcu, teda nezákonným rozhodnutím je iba právoplatné rozhodnutie, ktoré bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom a takáto situácia v prejednávanej príhode nenastala. Takisto zopakovala, že ak žalobca uvádza rozhodnutie o väzbe, toto nevydal prokurátor ale sudca, ktorý rozhodoval o väzbe. Žalobca bol vzatý do väzby zo všetkých troch možných dôvodov a jedným z nich bola aj skutočnosť, že sa nedostavoval na úkony pred vyšetrovateľom. Bol pritom vzatý do väzby ako fyzická osoba a škoda mala byť spôsobená obchodnej spoločnosti. Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zaslal žalobca Ministerstvu spravodlivosti SR, ktoré toto aj prerokovalo a vybavilo, nepostúpilo žiadosť Ministerstvu vnútra SR, resp. Generálnej prokuratúre SR, preto samo sa považovalo za príslušné vo veci tejto žiadosti konať. Niet preto dôvodu, prečo by mala v tejto veci za štát konať Generálna prokuratúra SR, ktorú ako orgán konajúci za štát označil len prvoinštančný súd na základe iného rozhodnutia v úplne inej veci krajského súdu.

26. Následne bolo podané v zákonnej lehote odvolanie žalovanou proti opravnému uzneseniu aj proti dopĺňaciemu rozsudku. Podľa žalovanej sa okresný súd v opravnom uznesení dopustil ďalšej chyby, keď v pôvodnom rozsudku uložil povinnosť zaplatiť sumu 146.685,47 Eur do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia, ale podľa opravného uznesenia bola uložená lehota na plnenie už iba v trvaní 3 dní od

právoplatnosti rozhodnutia. Žiadala preto opravné uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

27. V odvolaní proti doplňujúcemu rozsudku žalovaná namietala, že ak ním okresný súd urobil výrok o tom, že je povinná zaplatiť žalobcovi čiastku 30.000,- Eur ako nemajetkovú ujmu s odkazom na § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý pripúšťa uhradiť nemajetkovú ujmu v peniazoch, podmienkou jej priznania ale musí byť preukázaná existencia nezákonného rozhodnutia, či nesprávneho úradného postupu a v celom konaní nedošlo k označeniu nezákonného rozhodnutia, ktoré by vydal dozorujúci prokurátor, resp. k nezákonnému postupu prokuratúry. Žiadala aj doplňujúci rozsudok zrušiť a konanie zastaviť, resp. vrátiť súdu prvej inštancie.

28. Naostatok, vo vyjadrení doručenom okresnému súdu dňa 08. 04. 2019 žalobca už len opakovane svoju predchádzajúcu argumentáciu obsiahnutú v predošliých písomných vyjadreniach či v odvolaní zdôrazňujúc, že natrvalo stratil obchodné kontakty a možnosť výnosov z prebiehajúcich obchodných aktivít, čo preukázal znalecký posudok. Navrhol odvolanie žalovanej zamietnuť.

29. Krajský súd, ako súd odvolací [§ 34 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)], vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a odvolaniami napadnutý rozsudok okresného súdu v spojení s doplňacím rozsudkom a opravným uznesením podľa § 389 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP zrušil a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Rovnako tak postupoval aj vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu, lebo jeho výrok bol závislý od rozhodnutia o výrokoch týkajúcich sa merita veci.

30. Odvolací súd po preskúmaní spisu oboznámiac sa s napadnutými rozhodnutiami a odvolaniami oboch sporových strán dospel k záveru, že sú opodstatnené a dôvodné, pretože okresný súd nepostupoval dôsledne v súlade s právnou úpravou civilného procesu a rozhodnutia majú viacero nedostatkov aj po stránke aplikácie hmotného práva na prejednávajúcu vec. V prvom rade okresný súd porušil právo oboch strán sporu na spravodlivý proces v tom, že svoj rozsudok (a ani uznesenie zo dňa 17. 12. 2018) nezdôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP (resp. § 236 CSP v prípade napadnutého uznesenia), lebo sa vôbec nevysporiadal s rozhodujúcimi aspektmi tohto sporu. Okrem toho sa dopustil procesných pochybení a vecných nesprávností pri aplikácii hmotného práva takého charakteru, že tieto nemohli byť napravené v odvolacom konaní. Preto odvolací súd nemohol zvoliť iný postup než zrušenie napadnutých rozhodnutí.

31. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobou doručenou na Okresný súd Zvolen dňa 11. 03. 2016 sa žalobca označený ako Ing. Víťazoslav Budoš s dodatkom, že koná v mene zrušenej obchodnej spoločnosti GOMettrade, s.r.o., so sídlom ČSA 963/202, Sliač, domáhal voči žalovanej označenej ako Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR náhrady škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., kedy (aj) v označení žaloby uviedol, že ide o nárok uplatnený z titulu škody pri výkone verejnej moci v súvislosti s nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom. V žalobe sa domáhal zaplata majetkovej škody v sume 3.000.000,- Eur a trov konania tvrdiac, že v súvislosti s trestným stíhaním a nezákonnou väzbou mu bol znemožnený výkon podnikateľských aktivít ako jedinému spoločníkovi a konateľovi menovanej obchodnej spoločnosti, v dôsledku čoho bola „v obchodnej činnosti“ spôsobená majetková ujma. Poukázal na to, že rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 2T/59/2009 zo dňa 28. 09. 2011 bol oslobodený spod obžaloby pre skutky uvedené v bodoch 1., 2., 3. a 4. obžaloby, odsúdený bol pre skutok pod bodom 5. obžaloby, ale na základe odvolania ho Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp. zn. 5To/253/2011 zo dňa 13. 12. 2012 v celom rozsahu spod obžaloby oslobodil. Súčasne bol v súvislosti s týmto trestným stíhaním vo väzbe od 06. 11. 2008 do 18. 02. 2009, t. j. 104 dní s tým, že celkovo jeho trestné stíhanie trvalo 2127 dní, čo v jeho podnikateľských aktivitách malo za následok finančné straty a majetkovú ujmu veľmi vysokých hodnôt. Žalobca uviedol, že porušenie zákona je preukázané spomínaným rozsudkom Okresného súdu Zvolen a oslobodzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici a tiež v žalobe uviedol, že žalovaná sa vyjadрила k ním uplatnenému návrhu na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody oznámením zo dňa 05. 11. 2014 tak, že jeho žiadosť, ktorou si uplatnil majetkovú škodu v sume 3.000.000,- Eur, považovala za nedôvodnú. Ďalej tvrdil v žalobe, že ako jedinému spoločníkovi a konateľovi obchodnej spoločnosti GOMettrade, s.r.o. mu vznikla škoda preto, lebo bol vo väzbe od 06. 11. 2008 do 18. 02. 2009, t. j. 104 dní, pričom celková dĺžka jeho trestného stíhania predstavovala 2127 dní a to v podnikateľských

aktivitách obchodnej spoločnosti malo za následok spôsobenie finančnej straty spoločnosti a majetkovú ujmu veľmi vysokých hodnôt. V dôsledku nedôvodného trestného stíhania a nezákonnej väzby nemohol vykonávať činnosť štatutárneho orgánu - konateľa zodpovedného za riadny chod obchodnej spoločnosti. Okrem toho spomenul žalobca v žalobe aj nesprávny úradný postup orgánov činných v trestnom konaní, ktorý mal spôsobiť jemu a jeho rodine s dieťaťom stratu strechy nad hlavou a prepad do bezdomovectva. Poukázal v tejto súvislosti na to, že to preukazuje uskutočnenými kontraktmi v čase pred trestným stíhaním a uzatvorenými zmluvami, ktoré priložil ako prílohy k žalobe.

32. V žalobe potom uvádzal, že spoločnosť GOMettrade, s.r.o. bola ním založená a aj riadená až do jej zrušenia zo strany súdu a nachádzal sa v nej výlučne jeho majetok ako fyzickej osoby a preto vzniknutú škodu vníma ako škodu, ktorá vznikla jeho osobe.

33. Následne v článku IV. žaloby popísal, čo sa rozumie nesprávnym úradným postupom a vyjadril názor, že postup orgánov činných v trestnom konaní bol nesprávnym úradným postupom znamenajúcim hlboký zásah do jeho práv bez splnenia zákonných podmienok.

34. V článku V. žaloby špecifikoval uvedením titulu, na základe ktorého si uplatňuje nárok na náhradu škody, že ním je nezákonné trestné stíhanie v dĺžke 2127 dní, nezákonné zatknutie a nezákonná väzba od 06. 11. 2008 do 18. 02. 2009 v celkovej dĺžke 104 dní, tiež nezákonné pozbavenie osobnej slobody, zákaz vycestovať do zahraničia, obmedzenie povinnosti hlásiť sa na policajnom orgáne a obmedzenie povinnosti podrobovať sa lekárske vyšetreniam, tiež v bode 4 tohto článku uviedol, že ide o dôvody majúce za následok poškodenie zdravia a sťaženie spoločenského uplatnenia, ktorého rozsah a výšku stanovil znalecký posudok MUDr. Kvetoslava Moravčíka a napokon pod bodom 5 v dôsledku nezákonného trestného stíhania, nezákonnej väzby a pozbavenia osobnej slobody bola mu spôsobená majetková škoda tým, že sa mu zabránil dosiahnuť hrubý príjem na dodávkach armatúry v objeme 30.000 ton, kedy predpokladaný hrubý príjem za jednu tonu armatúry predstavoval 80,- Eur x 30.000 ton, je 2.400.000,- Eur čo predstavuje ušlý zisk a tiež sa mu zabránilo dosiahnuť hrubý príjem na dodávkach železného šrotu v objeme 30.000 ton z Ukrajiny do závodu DAM Miskolc v cene 20,- za tonu x 30.000 ton, čo je 600.000,- Eur.

35. V ďalšej časti žaloby opakoval, že uplatňovaný nárok na náhradu škody odôvodňuje nezákonným trestným stíhaním, nezákonným zatknutím a nezákonnou väzbou a ďalšími nezákonnými pozbaveniami osobnej slobody, čo viedlo k psychickému „utýraníu“ jeho ako konateľa a ku vzniku ďalších majetkových škôd, ktoré sú v priamej príčinnej súvislosti s trestným stíhaním a väzbou, ktoré boli nezákonné. Uviedol, že v roku 2008 začal plniť dohodnutý kontrakt na Ukrajinu do mesta Ľvov a nakoľko skúšobné dodávky dopadli k obojstrannej spokojnosti, boli dohodnuté kontrakty aj na roky 2009 a 2010, čo preukazuje pripojenými listinnými dokladmi ohľadne prebiehajúcich obchodných transakcií, platieb na bankový účet, ako aj existenciou uzatvorených kontraktov a podpísanými zmluvami zo dňa 21. 10. 2008 a 01. 11. 2008. Okrem toho mimo písomne uzavretých kontraktov poukázal na ústne rokovania o dlhodobom prenájme závodu v Miškolci s možnosťou jeho odkúpenia a aj táto jeho obchodná aktivita mala byť zmarená nezákonnou väzbou.

36. Uviedol v žalobe aj to, že nezákonné zatknutie je preukázané rozsudkom Okresného súdu Zvolen zo dňa 28. 09. 2011 a oslobodzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 13. 12. 2012, pričom orgánom, ktorý mu spôsobil škodu je Ministerstvo vnútra SR z dôvodu nezákonného zatknutia v trestnom konaní, nezákonnej väzby a ďalších špecifikovaných obmedzení.

37. V ďalšej časti žaloby následne popísal podmienky pre vznik nároku na náhradu škody v jednotlivých zákonom predvídaných prípadoch zodpovednosti štátu za škodu a tiež poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/194/2010 a sp. zn. 1Cdo/53/1993 podávajúce výklad o tom, že rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má tiež zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby. V závere žaloby žalobca poukázal na to, že ako jediný spoločník a konateľ obchodnej spoločnosti GOMettrade, s.r.o. zaslal Ministerstvu spravodlivosti SR žiadosť o predbežného prerokovanie nároku v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. a v článku VII. žaloby tiež citoval ustanovenia § 5 ods. 1, § 6 ods. 4 a § 9 ods. 1 spomínaného zákona označujúc túto časť žaloby slovami „k nesprávnemu úradnému postupu“.

38. Vychádzajúc z takto pomerne nekonzistentného formulovania žaloby žalobcom, ktoré vzbudzuje pochybnosti o tom, na akom skutkovom základe si vlastne uplatnil voči žalovanej Slovenskej republike nárok na náhradu škody v čiastke 3.000.000,- Eur, mal okresný súd v prvom rade zamerať svoju pozornosť a sústrediť sa na „vyčistenie“ skutkového základu tohto nároku, pretože bez toho, že by bolo úplne jasné, čo malo byť tým nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom, ktorý mal škodu spôsobiť, nebolo možné uplatnený nárok ani správne kvalifikovať po právnej stránke. S tým súvisí aj posúdenie a zameranie sa na otázku príčinnej súvislosti (ako jednej, nie jedinej podmienky zodpovednosti štátu za škodu) medzi okolnosťou, ktorá mala škodu vyvolať a tvrdenou škodou, pretože z hľadiska právnej úpravy je rozdiel, či táto mala vzniknúť ako dôsledok nejakého nezákonného rozhodnutia, väzby, či nesprávneho úradného postupu. Obsahovo sa z textu žaloby zatiaľ javí ako najpravdepodobnejšie to, že vzhľadom na poukaz žalobcu na svoje trestné stíhanie a na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR o tom, aké následky má oslobodenie spod obžaloby, by sa malo jednať o nárok na náhradu škody v súvislosti s uznesením o vznesení obvinenia, ktoré následne bolo podkladom celého trestného stíhania a väzby, toto si ale bude musieť ozrejmiť v ďalšom konaní okresný súd postupom podľa § 150 ods. 2 CSP vo vzťahu k žalobcovi. To znamená, že najskôr musí žalobca uviesť jednoznačne čím bola spôsobená, v dôsledku čoho, akého výkonu verejnej moci štátom bola spôsobená škoda, ktorú požaduje v sume 3.000.000,- Eur a tiež musí uviesť, aké rozhodnutie, postup, či opatrenie mu spôsobilo nemajetkovú ujmu odčiniteľnú ďalšou žalovanou sumou 1.000.000,- Eur a obdobne to platí aj ohľadne žalovanej škody na zdraví, kde opätovne žalobca musí jednoznačne uviesť, čo mu takúto škodu spôsobilo, v dôsledku čoho vznikla. Dôvodne teda namietala žalovaná konajúc Generálnou prokuratúrou SR v podanom odvolaní, že okresný súd v napadnutom rozsudku neuviedol, ktoré rozhodnutie bolo tým nezákonným rozhodnutím, ktoré malo spôsobiť škodu, resp. ešte prv ministerstvo spravodlivosti v prvotnom vyjadrení, že nie je jasne daný skutkový základ žaloby.

39. Obdobne bude teda okresný súd postupovať aj ohľadne žalovaného nároku na zaplatenie sumy 1.000.000,- Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, ktorý bol pôvodne uplatnený v konaní sp. zn. 12C/209/2015, ktoré okresný súd spojil s konaním sp. zn. 12C/63/2016 a tiež vo vzťahu k žalobcom uplatnenému nároku na náhradu škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia (a jeho zvýšenia), lebo ohľadne neho okresný súd už vôbec nemohol vedieť čím táto škoda mala byť žalobcovi spôsobená, keď o tento nárok okresný súd pripustil rozšírenie žaloby bez akéhokoľvek jeho skutkového odôvodnenia (žalobca len doložil znalecký posudok).

40. V tomto smere bude potom okresný súd vychádzať pri právnom posúdení veci predovšetkým z ust. § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. upravujúceho (objektívnu) zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú v súvislosti s výkonom verejnej moci, lebo toto ustanovenie určuje rozsah zodpovednosti štátu (t. j. Slovenskej republiky) za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci a pri výkone verejnej moci:

- nezákonným rozhodnutím,
- nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- nesprávnym úradným postupom.

41. Po zistení od čoho žalobca svoje nároky odvodzuje sa bude okresný súd zaoberať tým (čo ale najskôr žalobca musí jasne vysvetliť), či došlo k nejakému nezákonnému rozhodnutiu, nezákonnému zatknutiu (zadržaniu alebo inému pozbaveniu osobnej slobody), k rozhodnutiu o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutiu o väzbe, alebo k nesprávnemu úradnému postupu a ďalej ku vzniku škody na strane žalobcu a či je medzi nimi príčinná súvislosť, pretože ide o základné podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu, bez naplnenia ktorých táto zodpovednosť vzniknúť nemôže. Odvolací súd dodáva, že v zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. sa štát svojej zodpovednosti za škodu nemôže zbaviť, lebo sa tým završuje právna úprava tejto zodpovednosti ako zodpovednosti objektívneho charakteru (bez ohľadu na zavinenie) s absolútnou povahou (bez možnosti liberácie). Okresný súd bude musieť zodpovedať aj otázku, na základe akého podkladu je možné priznať náhradu škody v podobe ušlého zisku žalobcovi ako fyzickej osobe (teda ak mu takýto nárok prizná), keď síce bol jediným spoločníkom a konateľom už aktuálne neexistujúcej obchodnej spoločnosti, ktorej mala byť podľa žalobcu spôsobená škoda tým, že mu bolo zabránené ako fyzickej osobe konať za túto obchodnú spoločnosť a tým doviest' do úspešného konca už prv uzavreté kontrakty.

42. Taktiež odvolací súd zdôrazňuje, že otázka, ktorý orgán štátu je príslušný konať za Slovenskú republiku vo veci náhrady škody je otázkou, ktorú si musí vyriešiť sám konajúci súd bez ohľadu na to,

či bol správne tento orgán označený žalobcom v podanej žalobe. Ide o otázku právneho posúdenia ust. § 4 zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý určuje orgán konajúci za štát.

43. Uvedenú otázku okresný súd neposúdil správne a mal konať tak ako tomu bolo na začiatku sporu s Ministerstvom spravodlivosti SR, ktoré aj žalobca správne v žalobe označil ako orgán konajúci v tejto veci za Slovenskú republiku. Okresný súd teda už v ďalšom priebehu konania nebude konať s Generálnou prokuratúrou SR ako orgánom oprávneným konať za žalovanú Slovenskú republiku (štát) v tomto spore, ale bude konať s Ministerstvom spravodlivosti SR, a to vzhľadom na ust. § 4 ods. 1 písm. m) zákona č. 514/2003 Z. z.. Na Ministerstve spravodlivosti SR bola totiž podľa obsahu spisu podaná tak žiadosť o predbežné prerokovanie žalovaného nároku na náhradu škody v sume 3.000.000,- Eur ako aj na náhradu žalovanej nemajetkovej ujmy v sume 1.000.000,- Eur a ministerstvo o týchto žiadostiach konalo, obidve vecne vybavilo a svoje oprávnenie konať za žalovanú v tomto spore nijak nespochybňovalo. Preto bol nesprávnym postup okresného súdu, ktorý konal s Generálnou prokuratúrou SR. Okresný súd si nesprávne vyložil záver obsiahnutý v rozhodnutí tunajšieho odvolacieho súdu sp. zn. 16Co/1548/2014. V tejto súvislosti je potrebné tiež zistiť, či aj nárok, ktorý uplatnil žalobca v tomto spore z titulu škody na zdraví bol predbežne prerokovaný, kým a s akým výsledkom, lebo je to podmienka konania inak brániaca tomu, aby súd o nároku vecne konal (§ 15 ods. 1 a § 16 ods. 4 prvá a druhá veta zákona č. 514/2003 Z. z.).

44. Ako náhle okresný súd odstráni uvedené nedostatky procesného charakteru, sústreďí sa na posúdenie jednotlivých nárokov z hľadiska naplnenia relevantných zákonných ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z., to znamená, že sa vysporiada s tým, či existuje základný predpoklad (nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup, atď.) a či medzi týmto a tvrdenou škodou je príčinná súvislosť a či vôbec škoda, resp. nemajetková ujma na strane žalobcu vznikla, či takéto niečo žalobca preukázal. Okresný súd bude musieť pritom riadne vyhodnotiť všetky námietky, ktoré odzneli či už zo strany žalobcu alebo zo strany Ministerstva spravodlivosti SR v jeho počiatkových vyjadreniach (hlavne napr. či si žalobca skutočne spôsobil väzbu sám ako to bolo namietané z hľadiska ust. § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z. z., či škoda, ktorá podľa tvrdení žalobcu vznikla v podstate na strane jeho už teraz neexistujúcej obchodnej spoločnosti môže byť predmetom odškodnenia štátom, ak podľa § 5 ods. 1 cit. zákona má právo na náhradu škody len účastník konania, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané a obchodná spoločnosť sa daného trestného procesu nezúčastnila, či má žalobca aktívnu legitímáciu ohľadne nároku na náhradu škody v sume 3.000.000,- Eur, ak tento nárok v rámci predbežného prerokovania uplatnila spoločnosť GOMetrade, s.r.o., čo treba vyhodnotiť vzhľadom na v spise založenú zmluvu o postúpení pohľadávky) alebo potom zo strany Generálnej prokuratúry SR, lebo len tak bude môcť byť naplnené právo strán sporu na spravodlivý proces. Nesprávnou bola pritom úvaha okresného súdu, ktorý výšku prisúdenej majetkovej škody prerátaval v nadväznosti na dni väzby, lebo ako správne namietal žalobca, tento nárok uplatňoval ako ušlý zisk, ktorý nie je možné pomerovať dňami väzby, trestného stíhania či iným časovým úsekom. Tento uplatnený nárok sa totiž nemohol zväčšiť ani zmenšiť v závislosti od toho, ako dlho bol žalobca trestne stíhaný, resp. bol vo väzbe, nejde o nárok na ušlú mzdu, kedy by časový faktor významný bol.

45. Pokiaľ ide o okresným súdom priznanú nemajetkovú ujmu, ohľadne nej odôvodnenie napadnutého rozhodnutia neobsahuje v podstate žiadne úvahy. Priznanie čiastky 30.000,- Eur zo žalovanej sumy 1.000.000,- Eur bolo odôvodnené okresným súdom len tým, že mal za to, že za trestné stíhanie v trvaní 2127 dní, kedy nešlo o trestné činy s následkom smrti, je primeranou suma 30.000,- Eur a preto v tejto časti žalobe vyhovel a vo zvyšnej časti ju zamietol. Nemožno absolútne súhlasiť s takýmto arbitrárnym záverom, ktorým okresný súd len vzhľadom na dĺžku trestného stíhania a povahu žalovanej trestnej činnosti dospel k záveru o priznaní nemajetkovej ujmy bez toho, že by uviedol, z akých dôkazov vlastne vychádzal vo vzťahu k nejakým konkrétnym následkom a zásahom do osobnostnej sféry žalobcu, teda nijakým spôsobom súd neuviedol preskúmateľne svoju úvahu, prečo práve čiastka 30.000,- Eur je adekvátnou sumou.

46. Čo sa týka spôsobu a rozsahu náhrady škody, podľa ust. § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. platí, že sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk (ak osobitný zákon neustanovuje inak) a ust. § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. ďalej určuje, že ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak. Ust. § 17

ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. potom demonštratívne stanovuje kritériá, ktoré je potrebné zohľadniť pri posudzovaní náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, konkrétne treba prihliadnúť na:

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

47. Zákonná úprava teda niektoré všeobecné hľadiská určenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy obsahuje, pokiaľ ale ide o výšku samotnú, túto už nijako nekonkretizuje, toto je predmetom voľnej (nie svojvoľnej) úvahy súdu. Jediným limitom je aktuálne ust. § 17 ods. 4 cit. zákona, ktoré s účinnosťou od 01. 01. 2013 obmedzuje výšku nemajetkovej ujmy tak, že priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu. Z uvedených ustanovení bude okresný súd vychádzať pri posúdení žalovaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, pričom z časového hľadiska bude znenie ust. § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. aplikovať v závislosti od zistenia, kedy došlo k nezákonnému rozhodnutiu, väzbe, či nesprávnemu úradnému postupu.

48. Napokon nebol správnym ani záver okresného súdu, ktorý nepriznanie nároku na náhradu škody žalobcovi z titulu škody na zdraví odôvodnil v pomerne nejasne v podstate len tým, že zákon č. 514/2003 Z. z. úpravu nároku takéhoto druhu neobsahuje. Okresný súd mal v tejto časti asi na mysli, že úprava vyhlášky č. 32/1965 Zb. bola zrušená s účinnosťou od 01. 08. 2004, ale k jej zrušeniu došlo zákonom č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktorý je právnou úpravou nadväzujúcou na ust. § 444 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa pri škode na zdraví jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia. Je pravdou, že zákon č. 514/2003 Z. z. je osobitnou úpravou (lex specialis) zodpovednosti (štátu) za škodu, ale tento zákon určuje v ust. § 25 ods. 1, že ak jeho § 26 neustanovuje inak, právne vzťahy vrátane predbežného prerokovania nároku podľa tohto zákona sa spravujú Občianskym zákonníkom. Preto v otázkach neupravených zákonom č. 514/2003 Z. z. treba použiť ako všeobecný právny predpis Občiansky zákonník. Ust. § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. určuje, že sa uhrádza skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk), pričom ale skutočnou škodou (v občianskoprávnom ponímaní) sa rozumie nielen škoda spôsobená na veciach ale patrí sem aj škoda, ktorú poškodený utrpel na iných majetkových právach, alebo aj ujma, ktorú poškodený utrpel na zdraví, resp. na živote. Skutočnou škodou je aj ujma, ktorá vznikla poškodenému tým, že bol nútený vynaložiť určité náklady. V prípade ujmy na zdraví do kategórie skutočnej škody patrí aj nárok na náhradu bolestného a sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 444). Ak si preto žalobca uplatnil nároky takéhoto druhu, tieto je potrebné posúdiť podľa označených zákonných ustanovení a aj za takéto nároky môže zodpovedať štát v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý síce tieto otázky osobitne neupravuje ale s nimi počíta (napr. úpravou premlčacej doby pri škode na zdraví v ust. § 19 ods. 2). Okresný súd teda v ďalšom konaní posúdi žalobcom uplatnený nárok na zaplatenie sťaženia spoločenského uplatnenia (a jeho zvýšenie) v zmysle uvedených ustanovení a zákona č. 437/2004 Z. z., pričom samozrejme najprv preskúma naplnenie už vyššie spomínaných základných troch podmienok zodpovednosti štátu za škodu. Z tohto hľadiska musí okresný súd posudzovať vec v ďalšom konaní a zistiť, či teda v dôsledku určitého nezákonného rozhodnutia, nesprávneho úradného postupu atď. došlo práve v príčinnej súvislosti s tým ku zdravotným následkom, za ktoré by mal byť žalobca odškodnený tak, ako to preukazoval predloženým znaleckým posudkom.

49. V dôsledku uvedených nedostatkov samotného meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo opravené opravným uznesením a doplnené dopĺňacím rozsudkom, bola nesprávnou a neodôvodnenou aj úprava, ktorú previedol okresný súd vo vzťahu k náhrade trov konania. Jednak okresný súd priznal pôvodne žalovanému právo na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 92,82 %, pričom nie je zrejmé, akým spôsobom k takémuto výpočtu dospel a z odôvodnenia nevyplýva ani to, prečo uložil znalkyni Helene Bullovej trovy znalečného v tomto istom rozsahu, keď táto nie je stranou sporu a nijakým spôsobom sa nepodieľala na vzniku trov konania (kto jej vlastne mal podľa okresného súdu nahraďiť zvyšné trovy konania nad 92,82 %). Takisto sa musí odvolací súd stotožniť aj s námietkou žalobcu, že nebol povinný nahraďiť „pôvodnému žalovanému“ Slovenskej republike - Ministerstvu spravodlivosti SR trovy v rozsahu 100 %, ak v tomto spore je od začiatku jedinou žalovanou Slovenská republika (štát) bez ohľadu na to, či za ňu konalo Ministerstvo spravodlivosti SR alebo Generálna prokuratúra SR.

50. Z uvedených dôvodov preto odvolaciemu súdu neostávala iná možnosť, než napadnuté rozhodnutie v spojení s dopĺňacím rozsudkom a opravným uznesením zrušiť a vrátiť vec okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, a to vrátane uznesenia, ktorým okresný súd uložil žalobcovi povinnosť nahradiť tľmočnícke trovy tľmočného, pretože výrok tohto uznesenia bol závislý od výrokov týkajúcich sa merita veci.

51. V ďalšom konaní bude okresný súd postupovať spôsobom popísaným odvolacím súdom, kedy neopomenie hlavne svoju povinnosť nové rozhodnutie zdôvodniť tak, aby bolo konkrétne, jednoznačné a zrozumiteľné, teda preskúmateľné, čiže aby spĺňalo zákonné kritéria uvedené v ust. § 220 ods. 2 CSP.

52. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP). V novom rozhodnutí rozhodne prvoinštančný súd i o náhrade trov celého, teda aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

53. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).